

Sprachen Lernen mit allen Sinnen Multisensorisches Lernen

Multiszenzoros nyelvoktatási módszerek

2008. márciusában vettem részt a Tempus Közalapítvány támogatásával az Egész életen át tartó tanulás program keretében Bergisch Gladbachban, Köln mellett egy kisvárosban egy 60 órás nyelvtanári továbbképzésen.

A továbbképzésen 11 nyelvtanár vett részt Európa legkülönbözőbb országaiból (Szlovákia, Olaszország, Norvégia, Oroszország, Magyarország). Az összes résztvevő nagyon nyitott személyiség volt, mindannyian örültünk

annak, hogy a legkülönfélébb országokból érkezünk oda.

A módszertani képzés célja volt megismerni a nyelvoktatás folyamán alkalmazott legújabb technikákat, oly módon, hogy a résztvevő pedagógusok saját maguk próbálhatták ki azokat. A szeminárium aktív részvételt és cselekvést igényelt, mind nyelvileg, mind fizikailag.

Az első este csukott szemmel kellett bemennünk a szemináriumi helyiségbe, ahol saját különböző érzékszerveinket teszteltük, s saját magunk megtapasztalhattuk, hogy a látást kikapcsolva hogyan lehet hangok, tapintás, szaglás által érzékelni egy "tárgyat", s hogy mindez mennyire másként hat az agyműködésre.

A második nap az agy és annak két féltekéjének eltérő működésével kapcsolatban hallgattunk információkat, s végeztünk gyakorlatokat. Pl. a gyors zene a bal, a lassú zene a jobb agyféltekét serkenti, s a leoptimalisabban úgy működik az agy, ha mindkét félteke aktív, így lassú és gyors zenére táncoltunk egymás után, aktivizálva a két agyféltekét.

A következő napon került sor a tanulási stílusok elemzésére. Saját magunk próbáltuk ki, hogy csukott szemmel egyes szavak hallatán mely érzékszervünk indul be elsőként. Mindemellett relaxációs és energetizáló gyakorlatokat csináltunk, tánc és a zene segítségével.

A következő napon játékos tanulási módszereket tanultunk, figyelve arra, hogy ha minél több érzékszervet mozgatunk meg a nyelvtanulás folyamán, annál hatékonyabb lesz az információ befogadása. Ilyen játékok

voltak pl. labdajáték, lufijáték, kártyajáték, táblajáték, játék a táncsal, zenével, s közben szavak, mondatstruktúrák, nyelvtani jelenségek gyakorlása.

Másnap a színek, a különböző tárgyi eszközök használatára került sor. Kiemelt jelentőséget kapott egy saját plakát elkészítése, mely előtt megtanultuk, hogy milyennek kell lennie az igazán jó, hasznos, a legtöbb információt nyújtó és figyelemfelkeltő plakátnak.

A következő napon a zene került a középpontba. Milyen zenetípusokkal milyen nyelvi hatást lehet elérni. Mely ritmusszám a tanulási folyamat mely szakaszához illeszkedik a legjobban. A gyors zene aktivizáló, míg a lassabb meditáló, a közepes pedig a nyelvtani jelenségek könnyebb befogadását teszi lehetővé. Egyebekben számos apró ötletet és technikát tanultunk meg, melyek

könnyítenek a tanulóknak egy nyelv elsajátításában, vagy akár egy tanóra megszervezésében.

Példaként említem, hogy egyik nap sem telt el úgy, hogy ne köszöntöttük volna egymást valamilyen tánc formájában, s ne táncsal búcsúztunk volna egymástól. Szinte minden napra jutott valamilyen pár perces új dolog, mely megadta a méltóságát, jelentőségét a kezdésnek, vagy a búcsúnak. Ugyanezek a dolgok egy tanórán is megvalósíthatók.

Mint fentebb említettem, több új technikát ismertem meg az eltöltött egy hét alatt. Itt egy számomra igen hasznos módszert mutatnék be, mely egy bizonyos nyelvtani jelenség elmélyítését célozza. Számomra mindig is a legnagyobb kihívást az jelenti a nyelvórákon, amikor egy - esetleg bonyolultabb - nyelvtani jelenséget a diákok számára érdekes köntösben tudok bemutatni. A HUEBER kiadónak létezik egy "Grammatikalische Liebeslieder" című CD-je. Nagyon hasznos kiadvány; különböző nyelvtani jelenségek jelennek meg az egyes szerelmes dalokban. Ilyen pl. a prepozíciók használata. Bármely nyelvórán kiválóan használható módszer, gimnáziumi és általános iskolás diákok körében egyaránt. A részt vevő diákok létszáma is teljesen szabadon variálható. A szükséges eszközök: egy magnó, szókétyák, egy labda és egy körbe járható tér az osztályterem közepén.

A dalban szereplő összes prepozíciót kiírom egy-egy színes kártyára. A kártyákat össze-vissza a földre helyezem körben, úgy, hogy a zene közben a diákok körbe-körbe járnak, mozognak, esetleg ritmusra táncolnak a zenére. Közben hallgatják a dalt és figyelnek az egyes prepozíciókra. Aki meghallja az adott prepozíciót, felveszi a kártyát a földről és magánál tartja. A cél az, hogy az összes kártya elfogyjon. Ha

nem fogyott el, újra hallgatjuk a dalt. Mindaddig, amíg el nem fogy az összes kártya. (Lehet jutalmazni a diákokat, hogy ki gyűjtötte a legtöbb kártyát.) Ezután a feladat szabadon folytatható. Pl. a dal újbóli meghallgatása közben az a feladat, hogy az egyes prepozíciókat most már sorban helyezzük vissza a földre/asztalra. Ezután próbáljuk meg rekonstruálni a szöveget az ismert és eddig használt prepozíciók segítségével. Az is elképzelhető, hogy mindenki odaáll egy prepozíció mögé, és egymásnak labdát dobálva mondunk egy-egy értelmes mondatot az adott prepozícióval. Úgy gondolom, hogy igen hatékony nyelvtan-tanítási módszer, amelyben variálni lehet az egyes nyelvtani elemeket, hiszen prepozíciók helyett ugyanezt a feladatot igealakokkal, névelőkkel, melléknevekkel stb. el lehet végezni.

Számomra számos ponton hozott új információkat a kurzus. Nyilvánvaló, hogy egy diplomás, magára igényes nyelvtanár folyamatosan képzi magát, könyveket, szakmai folyóiratokat olvas, esetleg továbbképzéseken vesz részt, beszélget kollégákkal, hospitál, próbál új ötleteket, módszertani technikákat elsajátítani. Az viszont tény, és tudományosan is bizonyított, hogy ha az ember az olvasott, látott, hallott információkat ki is próbálja, saját maga alkalmazza, akkor mélyebben tudja elsajátítani azokat.

Bajczár Tibor
pedagógiai szakértő